

Josef Bulant

Obrazy, kresby, grafika

Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě – březen 1983

Josef Bulant je rodákem z Jihlavy. S tímto městem a jeho okolím je pevně spjat nejen svým životem, ale také svou výtvarnou činností. Narodil se zde 26. února 1923. Již ve svém dětství, především zásluhou svého otce se seznamuje se starým uměním a s historickými uměleckými památkami města Jihlavy. Toto jej zaujalo natolik, že se rozhodl zasvětit svůj život umění. Proto po osvobození roku 1945 odchází studovat na Státní grafickou Školu v Praze, kde jeho učitelé byli profesoři Klír a Beneš. Po absolvování školy roku 1949 začal studovat na Akademii výtvarných umění v Praze u prof. Miloslava Holého a Bohuslava Slánského, kde studoval restaurování malířské techniky a technologie. Vyzbrojen teoretickými i praktickými poznatky, vrací se roku 1953 zpět do svého rodného města na Českomoravskou vysočinu, kde začíná jako výtvarník v Horáckém divadle v Jihlavě. Od té doby se zúčastňuje všech výstav krajské pobočky Svazu československých výtvarných umělců. V tomto období chodí společně se svým přítelem Gustavem Krummem po okolí Jihlavy, poznává krásná místa a zákoutí jihlavské krajiny kolem řeky Jihlavy a především kreslí. Kresba byla a je i v současnosti základem jeho krajinomalby a pomáhala mu k úzkému sepětí s krajinou, poznat její drobnosti a vychutnat její krásu a ovzduší. Obrazy tohoto období jsou poznamenány ještě školou a francouzským uměním XIX. století, zvláště tehdejšími francouzskými realisty a Camillem Corotem. Zvláště jej zaujala Corotova lyričnost, jeho umění spojit tvarovou výstavbu krajiny s její vzduchovou náplní a jeho měkký osobitý rukopis, kterým dosahuje jemných barevných vln, až barevné hudby.

Významným předělem v jeho tvorbě byla šedesátá léta, když roku 1960 nastoupil jako odborný asistent výtvarné výchovy na Pedagogický institut v Jihlavě. Zde, mnohdy v ostrých diskusích se svými kolegy na katedře, si ujasňuje osobitou formu vyjádření okolní reality. Věren kvalitě a pevné skladbě obrazu, zdůrazňuje prvek lyričnosti, jde za vnější slupku přírody tak, aby vyjádřil charakter přírody a kraje. Dochází k zjednodušení výrazu, určující charakteristické znaky a s tím také i k zjednodušení barevnosti. Jeho obrazy dostávají zvláštní šedý nádech, který dává jeho krajinám osobitý zádumčivý charakter. Není to náhodou. Josef Bulant již svou povahou vidí nejen krásu Vysočiny, která je plná souhry teplých a studených barev, ale také Vysočinu jako kraj podzimní melancholie a nostalgie. V druhé polovině šedesátých let začíná uvolňovat také svou imaginaci. Jsou to jeho „močály a mraky“, kresby zaměřené na jednotlivé součásti krajiny jako např. trávy a stébla, kde zjednodušením a vyjádřením charakteristických znaků se dostává až k téměř imaginativnímu vyjádření krajiny.

Důležitou úlohu v rozvoji jeho imaginace, představivosti a fantasmii mají jeho obrazy, které on sám nazývá „romantičkami“ a které v podstatné míře ovlivnily jeho tvorbu sedmdesátých let. V nich využívá zkušenosti, které získal v divadelním prostředí v padesátých letech a uvolňuje v nich plně svou fantasmii. Reaguje jimi na různé divadelní hry (Shakespeareovský cyklus) i na obsah knih, které ho zaujaly. Nejsou to ilustrace, ale samostatné obrazy, které vyjadřují vysněnou, romantickou krajinu i děje, které mají svůj řád, pestrou, vyjasněnou barevnost a ve kterých každý tah štětce vyjadřuje atmosféru události. Zpočátku Josef Bulant tuto část své tvorby podceňoval, ale tvorba sedmdesátých let nemohla na ni nenavazovat. Začíná se rozšiřovat nejen tematický okruh, ale současně i barevnost. Jeho oko se začalo vzněcovat nejen krásou krajiny okolí Jihlavy, ale také romantickou náplní a krásou jednoduchých, zapomenutých městských i krajinných zákoutí, kolem kterých chodíme často nevěšmavě, aby je tvůrčím způsobem přetvořilo. Obrazy jsou barevně měkce laděny (Divadelní

zátiší) a i když některé krajiny mají stopy kubistických postupů (Loukovský kostelík) anebo jakoby vliv Skupiny 42 (Staré Brno), není to ve stavbě, ale v rytmizaci obrazové plochy, jsou v podstatě lyrickými, corotovskými moderními krajinami.

Dílo Josefa Bulanta není ukončeno i když letošního roku se dožívá významného výročí šedesátých narozenin a našel již cestu k vyjádření svého postoje k současnosti a krajině rodné Vysočiny. Jeho dílo je provedeno kultivovanou formou, opřenu o mnohaletou teoretickou a praktickou zkušenost. Nepopírá život a skutečnost, ale stojí na současné realitě, přetvořené do estetického vnímání, opřené o syntézu zkušeností současného moderního umění a umocněné lyrickým a poetickým vyjádřením.

- Ctimír LINHART